



## **Dodatok č.1 k Školskému poriadku Strednej priemyselnej školy Jozefa Murgaša**

**Smernica č.01/2025**

### **PREVENCIA A RIEŠENIE ŠIKANOVANIA V ŠKOLE**

#### **Vnútoraná smernica**

Minister školstva, výskumu, vývoja a mládeže podľa čl. 12 ods. 2 písm. f) druhého bodu Organizačného poriadku Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky a v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 2 a 2a zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov a čl. 28 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa

Spracovala Mgr. Martina Kalčoková, školská psychologička

Schválil: Ing. Kamil Kordík, riaditeľ školy

Banská Bystrica.....

Číslo záznamu:.....

Číslo spisu:.....



## 1. PREVENIA A RIEŠENIE ŠIKANOVANIA V ŠKOLE

„Škola netoleruje šikanovanie v žiadnych podobách.“

### Charakteristika šikanovania

- a) obťažovanie formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému, ktoré je motivované úmyslom získať nad šikanovaným prevahu, šikanovaného ponížiť alebo získať vynútené mocenské postavenie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zstrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctujúceho, zámerne zraňujúceho alebo urážajúceho prostredia vo forme verbálneho šikanovania, fyzického šikanovania, psychického šikanovania, emocionálneho šikanovania, nebezpečného elektronického obťažovania alebo nebezpečného prenasledovania
- b) priamym šikanovaním šikanovanie, pri ktorom šikanujúci zameriava svoje konanie priamo na šikanovaného opakujúcim sa úmyselným verbálnym, psychickým, emocionálnym alebo fyzickým násilím, pri ktorom sú spravidla prítomní aj účastníci šikanovania; je spojené s cieľom získať prevahu v kolektíve,
- c) nepriamym šikanovaním šikanovanie, pri ktorom šikanujúci používa metódy a nástroje vzťahového násillia a emocionálneho vydierania, najmä v podobe prehliadania, ignorovania, zámerného vyčleňovania šikanovaného z kolektívu, šírenia nepravdivých alebo znevažujúcich informácií, citlivých zvukových záznamov (audiozáznamov), obrazových záznamov (videozáznamov) alebo zvukovo-obrazových (audiovizuálnych) záznamov o šikanovanom alebo manipulovaním názorov a postojov ostatných členov sociálnej skupiny k šikanovanému,
- d) šikanujúcim žiak alebo skupina žiakov, ktorí opakovane psychicky alebo fyzicky ubližujú šikanovanému,
- e) šikanovaným žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú vystavení šikanovaniu,
- f) účastníkom šikanovania žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú prítomní pri šikanovaní, alebo ktorí majú o šikanovaní vedomosť a nie sú šikanujúcimi ani šikanovanými,
- g) dôvodom šikanovania najmä osobitná charakteristika šikanovaného spočívajúca spravidla v jeho zdravotnom znevýhodnení, pohlaví, náboženskom vyznaní alebo viere, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine, sexuálnej orientácii alebo rodovej identite, jazyku, sociálnom, spoločenskom alebo majetkovom postavení jeho rodiny, alebo iná osobná charakteristika spojená spravidla s nosením okuliarov, nadváhou alebo nízkou pohybovou gramotnosťou,



- h) verbálnym šikanovaním opakované nadávanie, urážanie, posmievanie sa, dobiedzanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, navádzanie na fyzický útok, prikazovanie šikanovanému vykonať určitý úkon proti jeho vôli, zastrašovanie, vydieranie alebo vylúčenie šikanovaného z kolektívu,
- i) fyzickým šikanovaním nežiaduci a nechcený fyzický kontakt pre šikanovaného, pri ktorom šikanujúci šikanovaného opakovane bije, udiera, sáče alebo kope do neho, podráža ho alebo hádže do neho rôzne predmety, skrýva, poškodzuje, privlastňuje si alebo ničí veci šikanovaného,
- j) psychickým šikanovaním a emocionálnym šikanovaním ubližovanie negatívnym ovplyvňovaním psychiky, emócií, nálady a duševného rozpoloženia šikanovaného, najmä opakovaným ponižovaním, zosmiešňovaním, zahanbovaním, opovrhovaním, ohováraním v jeho neprítomnosti, rozširovaním nepravdivých informácií alebo urážaním rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb,
- k) elektronickým šikanovaním (ďalej len „kyberšikanovanie“) verbálne, psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie uskutočňované v kybernetickom priestore bez fyzického kontaktu šikanujúceho a šikanovaného prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie, ktoré môže mať aj anonymnú povahu, a pri ktorom šikanujúci dokáže uskutočniť útoky z rôznych miest, pričom šikanovaný sa o napadnutí nemusí okamžite dozvedieť a nemusí byť schopný identifikovať šikanujúceho; zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môžu byť prístupné veľkému počtu osôb a môže byť náročné ich odstrániť z kybernetického priestoru.

Za šikanovanie sa nepovažuje

- a) jednorazový alebo impulzívny prejav násillia alebo agresie medzi žiakmi akútnym neovládnutím emócií, ktoré bezprostredne odznievajú,
- b) prejav násillia alebo agresie medzi žiakmi mimo školy, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi žiakmi v škole, okrem kyberšikanovania,
- c) nehoda medzi zamestnancom školy a žiakom súvisiaca s výchovnovzdelávacím procesom.

Šikanovaním je akákoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, ich ohrozovanie alebo zastrašovanie. Ide o cielené a opakované použitie násillie voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa nevedia alebo nemôžu brániť. Šikanovanie môže zanechať následky na psychickom a fyzickom zdraví.

Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu, kedy môže byť šikanujúci od veku 14 rokov trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a) ublíženia na zdraví,



- b) obmedzovania osobnej slobody,
- c) lúpeže,
- d) vydierania,
- e) hrubého nátlaku,
- f) nátlaku,
- g) porušovania domovej slobody,
- h) sexuálneho násillia,
- i) sexuálneho zneužívania,
- j) krádeže,
- k) neoprávneného užívania cudzej veci,
- l) poškozovania cudzej veci,
- m) nebezpečného vyhrážania sa,
- n) nebezpečného prenasledovania,
- o) výroby detskej pornografie,
- p) rozširovania detskej pornografie,
- q) prechovávania detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení alebo
- r) ohovárania.

Šikanovanie môže naplniť skutkovú podstatu priestupku proti

- a) občianskemu spolunažívaniu alebo
- b) majetku.

Skutočnosť, že šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkeho veku, nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody.

Zamestnanec školy, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie k prevencii a riešeniu šikanovania, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a) neprekazenia trestného činu,
- b) neoznámenia trestného činu alebo



c) ublíženia na zdraví.

### Znaky šikanovania

- Úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému
- Agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov
- Opakované útoky
- Nevyrovnaný pomer medzi agresorom a obeťou

Z hľadiska trestného zákona môže šikanovanie naplniť skutkovú podstatu trestného činu (prečin alebo zločin – ohováranie, nebezpečné vyhrážanie, ublíženie na zdraví, obmedzovanie osobnej slobody, nátlak, vydieranie, lúpež, krádež, poškodzovanie cudzej veci, neoprávnené užívanie cudzej veci).

Páchateľom trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám. Za spolupachateľstvo trestného činu sa považuje, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb.

Trestne zodpovedný je ten, kto v čase spáchania činu dovŕšil 14. rok veku.

### Prevenia šikanovania

V rámci účinnej prevencie šikanovania škola:

- Vytvára priaznivú klímu,
- Zabezpečuje úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy a zákonnými zástupcami, jasne vymedzuje možnosť oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti oznámení),
- Školským poriadkom jasne stanovuje pravidlá správania, vrátane sankcií za ich porušovanie, vedie písomnú dokumentáciu o riešení konkrétnych prípadov šikanovania,
- V súlade s pracovným poriadkom zaisťuje zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení, v čase záujmovej a mimoškolskej činnosti v priestoroch, kde by mohlo dôjsť k šikanovaniu (záchody,...)
- Pre pedagogických zamestnancov organizuje semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou
- Informuje verejnosť o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvie o šikanovaní (poskytnutie kontaktov na inštitúcie, ktoré sa šikanovaním zaoberajú)
- Zabezpečuje vzdelávanie triednych učiteľov, koordinátorov prevencie a výchovných poradcov v oblasti prevencie šikanovania



- Pri riešení problémov so šikanovaním úzko spolupracuje s odborníkmi príslušného centra poradenstva a prevencie (CPP)
- Stanovuje oznamovaciu povinnosť pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom okamžite upozorniť na problémy šikanovania vedenie školy, ktoré bez meškania problém rieši a každej obeti poskytne okamžitú pomoc.

## 2. METÓDY RIEŠENIA ŠIKANOVANIA ŠKOLOU

- Zaistenie ochrany obetiam
- Rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou, s agresormi.
- Nájdenie vhodných svedkov (individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami). Nikdy nekonfrontovať obeť a agresorov! Zabránenie agresorom krivo vypovedať, izolovanie, neumožnenie dohody na spoločnej výpovedi.
- Kontaktovanie zákonných zástupcov
- Kontaktovanie centra poradenstva a prevencie (CPP).
- Poskytnutie podpory obeti.
- Nahlásenie závažnejšieho prípadu šikanovania polícii.

## 3. OPATRENIA NA RIEŠENIE SITUÁCIE

Pre obeť:

- Odporúčanie zákonným zástupcom obetí vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť.
- Zorganizovanie skupinového intervenčného programu v spolupráci s CPP.

Pre agresorov:

- Odporúčanie zákonným zástupcom agresorov vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť.
- Udelenie opatrenia vo výchove – napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy, zníženie známky zo správania, vylúčenie zo školy
- Preloženie žiaka do inej triedy (ak to podmienky dovoľujú)

V mimoriadnych prípadoch:



- Odporúčenie rodičom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt do príslušného diagnostického centra alebo liečebno-výchovného sanatória,
- Oznámenie príslušnému ÚPSVaR – odbor sociálnoprávnej ochrany detí za účelom, využitia výchovných opatrení v prospech maloletých v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Oznámenie príslušnému útvaru policajného zboru SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin.
- 

#### 4. SPOLUPRÁCA ŠKOLY S RODIČMI ŽIAKOV

- Pri podozrení zo šikanovania škola predvolá rodičov obete i agresorov na pohovor s riaditeľom školy v prítomnosti školského psychológa, z ktorého sa vyhotoví písomný zápis
- Upozorní rodičov, aby sledovali možné príznaky šikanovania a ponúkne im pomoc
- Zabezpečí taktný prístup a zachovanie dôvernosti informácií zo strany pedagogických zamestnancov

##### Spolupráca školy s inými inštitúciami

V rámci prevencie šikanovania škola:

-úzko spolupracuje s CPP, riadi sa opatreniami a odporúčaniami Štátnej školskej inšpekcie a CPP

Pri podozrení, že šikanovanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku alebo trestného činu, je riaditeľ školy povinný bez zbytočného odkladu oznámiť túto skutočnosť:

- Príslušnému útvaru policajného zboru,
- Orgánu sociálnoprávnej ochrany.

Ing. Kamil Kordík

riaditeľ školy

V Banskej Bystrici 3.2. 2025



**BANSKOBYSŤRICKÝ  
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ**



STREDNÁ PRIEMYSELNÁ ŠKOLA  
**JOZEFA MURGAŠA**  
BANSKÁ BYSTRICA